

19. Sídlní zeleň a parky

19. 1. Dřeviny pěstované v sídlech

Úvod

Seznam taxonů pěstovaných v okrese

Závěr

19. 2. Chráněné parky

Úvod

Přehled chráněných parků a zahrad

19. Sídlní zeleň a parky

V této kapitole věnujeme pozornost dřevinám pěstovaným v sídlech (zejména těm zajímavějším z dendrologického hlediska) a významnějším parkům.

19. 1. Dřeviny pěstované v sídlech

V sídlech okresu jsou vysazovány dřeviny, které pocházejí téměř z celého světa.

Nejpočetněji jsou samozřejmě zastoupeny rostliny evropské. Kromě domácích druhů lze v parcích nebo ulicích nalézt dřeviny z oblastí Středomoří. Svou velmi úzkou jehlancovitou korunou je nápadný smrk omorika (*Picea omorica*) z Balkánského poloostrova. Odtud pochází i další dřeviny jako např. líska turecká (*Corylus colurna*) s nápadně velkým oplodím, lípa stříbrná (*Tilia tomentosa*) s listy na rubu šedě chlupatými, kaštanovník setý (*Castanea sativa*) či běžný jírovec maďal (*Aesculus hippocastanum*) a nebo břestovec jižní (*Celtis australis*).

Početnou skupinu tvoří také americké dřeviny. Z těch druhů, které jsou v okrese pěstovány, jsou ve své domovině nejběžnější javor stříbrný (*Acer saccharinum*), javor jasanolistý (*Acer negundo*), bříza papírodárná (*Betula papyrifera*), douglaska tisolistá (*Pseudotsuga menziesii*) nebo borovice vejmutovka (*Pinus strobus*) s pěti jemnými jehlicemi ve svazečku (na rozdíl od naší borovice lesní, která má jehlice ve svazečcích po dvou). Z jehličnanů lze vidět jedli stejnobarvou (*Abies concolor*), jedlovec kanadský (*Tsuga canadensis*), zerav obrovský (*Thuja plicata*). Vzácnější taxony jsou u nás zastoupeny nápadnými velkokvětými druhy šácholánem tříplátečným (*Magnolia tripetala*) a liliovníkem tulipánokvětým (*Liriodendron tulipifera*). Velké listy mají duby velkoplodý a červený (*Quercus macrocarpa*, *Quercus rubra*), katalpa trubačovitá (*Catalpa bignonioides*) s velkými latami bělofialových zvonkovitých květů a zejména nahovětvec kanadský (*Gymnocladus dioica*) s dřezovcem trojtrnným (*Gleditsia triacanthos*), jež mají listy dvakrát sudozpeřené, téměř metr dlouhé.

Javor tatarský břekový (*Acer tataricum* var. *torminaloides*), dub velkokvětý (*Quercus macranthera*), jedle kavkazská (*Abies nordmanniana*) či paořechovec jasanolistý (*Pterocarya fraxinifolia*) mají svůj původ v hornatých oblastech Kavkazu. Naopak z východní Asie, z Číny, pochází dnes v přírodě již velmi vzácný jinan dvoulaločný (*Ginkgo biloba*) a pajasan žláznatý (*Ailanthus altissima*). V severovýchodní Asii má svou domovinu korkovník amurský (*Phellodendron amurense*). Japonské druhy jsou v okrese zastoupeny vrbou Matsudovou (*Salix matsudana*), cypřišem tupolistým a hrachonosným (*Chamaecyparis obtusa*, *Chamaecyparis pissifera*) či ozdobnou převislou višní chloupkatou (*Cerasus x subhirtella* cv. *Pendula*), jež je křížencem druhů *Cerasus incisa* x *pendula*.

Zámecký park u zámku Kinských ve Valašském Meziříčí

Seznam taxonů pěstovaných v okrese

Seznam obsahuje dřeviny zámeckých a městských parků, spolu s méně pěstovanými druhy tvořícími městskou zeleň.

A. Nahosemenné (*Pinophyta*)

jedle bělokorá - *Abies alba* Mill.: běžně pěstována, např. Rožnov p. R.
jedle stejnobarvá - *Abies concolor* (Gord.) Hoop.: Lešná, Krásno, Kelč, Rožnov p. R.
jedle arizonská - *Abies lasiocarpa* (Hook.) Nutt. var. *arizonica* (Meriam) Lemm.: Lešná
jedle kavkazská - *Abies nordmanniana* (Stev.) Spach: Lešná, Rožnov p. R.
cypřišek Lawsonův - *Chamaecyparis lawsoniana* (Murr.) Parl.: Kelč
cypřišek nutkajský - *Chamaecyparis nootkatesis* cv. *Glauca* (D. Don) Sudw.: Lešná
cypřišek tupolistý - *Chamaecyparis obtusa* (S. et Z.) Endl.: Kelč
cypřišek hrachonosný - *Chamaecyparis pissifera* (S. et Z.) Endl.: Branky na M., Kelč, Rožnov p. R., Val. Meziříčí, Lešná
jinan dvoulaločný - *Ginkgo biloba* L.: Val. Meziříčí, Rožnov p. R.
jalovec čínský - *Juniperus chinensis* L.: Branky, Rožnov p. R.
jalovec obecný - *Juniperus communis* L.: Rožnov p. R.
jalovec chvojka - *Juniperus sabina* L.: Branky, Lešná, Krásno, Rožnov p. R.
modřín opadavý - *Larix decidua* L.: v okrese běžná parková dřevina
modřín japonský - *Larix kaempferi* (Lam.) Carr.: Branky
smrk ztepilý - *Picea abies* (L.) Karst.: v okrese běžná parková dřevina
smrk Engelmannův - *Picea engelmanni* (Parry) Engelm.: Lešná, Valašské Meziříčí
smrk omorika - *Picea omorica* (Pančič) Purkyně: Val. Meziříčí
smrk východní - *Picea orientalis* (L.) Link.: Lešná, Val. Meziříčí
smrk pichlavý - *Picea pungens* Engelm.: v okrese běžná parková dřevina
borovice osinatá - *Pinus aristata* Engelm.: Choryně

borovice limba - *Pinus cembra* L.: Hošťálková, Lešná, Val. Meziříčí, Vsetín, Rožnov p. R.
 borovice kleč - *Pinus mugo* Turra: Val. Meziříčí
 borovice černá - *Pinus nigra* L.: v okrese běžná parková dřevina
 borovice lesní - *Pinus silvestris* L.: v okrese běžná parková dřevina
 borovice vejmutovka - *Pinus strobus* L.: Lešná, Rožnov p. R., Vsetín aj.
 borovice blatka - *Pinus uncinata* Mill. ex Mirb.: Lešná
 zeravinec východní - *Platyclusus orientalis*: Kelč
 douglaska tisolistá - *Pseudotsuga menziesii* (Mirb.) Franco: v okrese běžná parková dřevina
 tis červený - *Taxus baccata* L.: v okrese běžná parková dřevina
 zerav západní - *Thuja occidentalis* L.: Hošťálková, Branky, Lešná, Kelč aj.
 zerav obrovský - *Thuja plicata* D. Don: Lešná, Val. Meziříčí, Rožnov p. R. aj.
 jedlovec kanadský - *Tsuga canadensis* (L.) Carr.: Lešná, Rožnov p. R. (často)

B. krytosemenné (*Magnoliophyta*)

javor babyka - *Acer campestre* L.: v okrese běžná parková dřevina
 javor ginnala - *Acer ginnala* Maxim.: poměrně často v městské zeleni (Rožnov p. R., Val. Meziříčí, Vsetín a Zubří)
 javor jasanolistý - *Acer negundo* L.: v okrese běžná parková dřevina
 javor jasanolistý žlutolistý - *Acer negundo* cv. Aureo-variegatum: Lešná, Val. Meziříčí
 javor jasanolistý žlutolistý - *Acer negundo* cv. Odessanum: Val. Meziříčí
 javor mléč - *Acer platanoides* L.: v okrese běžná parková dřevina
 javor mléč červenolistý - *Acer platanoides* cv. Crimson King: Hošťálková; občas jako městská zeleň - Rožnov p. R.
 javor mléč žlutolistý - *Acer platanoides* cv. Drummondii: městská zeleň v Rožnově p. R.
 javor mléč kulovitý - *Acer platanoides* cv. Globosum: velmi často jako městská zeleň
 javor mléč stříhanolistý - *Acer platanoides* cv. Palmatifidum: Val. Meziříčí
 javor mléč červenolistý - *Acer platanoides* cv. Schwedleri: Lešná, Rožnov p. R., Val. Meziříčí, Vsetín aj.
 javor klen - *Acer pseudoplatanus* L.: v okrese běžná parková dřevina
 javor klen žlutolistý - *Acer pseudoplatanus* cv. Corstorphinense: Val. Meziříčí
 javor klen - *Acer pseudoplatanus* cv. Cruciatum: Branky
 javor klen žlutolistý - *Acer pseudoplatanus* cv. Leopoldii: Lešná, Val. Meziříčí, občas i v městské zeleni
 javor klen stříhanolistý - *Acer pseudoplatanus* cv. Palmatifidum: v městské zeleni v Rožnově p. R.
 javor klen červenolistý - *Acer pseudoplatanus* L. cv. Purpurascens: běžně pěstován
 javor stříbrný - *Acer saccharinum* L.: Val. Meziříčí, Rožnov p. R.
 javor stříbrný stříhanolistý - *Acer saccharinum* cv. Wieri: Rožnov p. R.
 javor tatarský - *Acer tataricum* L.: městská zeleň ve Val. Meziříčí
 javor tatarský břekový - *Acer tataricum* var. *torminaloides* Pax: zjištěn pouze ve Val. Meziříčí v městské zeleni, velmi vzácný
 jírovec červený - *Aesculus x carnea* Hayne: Vsetín, občas v městské zeleni (např. Rožnov p. R.)
 jírovec madal - *Aesculus hippocastanum* L.: v okrese běžná parková dřevina
 jírovec žlutý - *Aesculus octandra* Marsh.: Lešná, poměrně vzácný druh
 jírovec málokvěť - *Aesculus parviflora* Walt.: Lešná
 pajasan žláznatý - *Ailanthus altissima* (Mill.) Swingle: Kelč
 olše lepkavá - *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn.: Branky
 netvařec křovištní - *Amorphfa fruticosa* L.: Choryně
 dřišťál Thunbergův - *Berberis thunbergii* DC.: častá dřevina v městské zeleni
 dřišťál Thunbergův červenolistý - *Berberis thunbergii* cv. *Atropurpurea*: častá dřevina v městské zeleni
 bříza papírodárná - *Betula papyrifera* Marsh.: Rožnov p. R. (v okrese vzácná)
 bříza převislá - *Betula pendula* Roth: v okrese běžná parková dřevina
 bříza převislá vzpřímená - *Betula pendula* cv. *Fastigiata*: Lešná
 zimostráz vřdyzelený - *Buxus sempervirens* L.: Lešná
 sazaník květnatý - *Calycanthus floridus* L.: Lešná
 čimišník obecný - *Caragana arborescens* Lam.: Branky, Val. Meziříčí
 habr obecný - *Carpinus betulus* L.: v okrese běžná parková dřevina
 ořechovec lysý - *Carya glabra* var. *microcarpa* Trel.: Val. Meziříčí
 ořechovec - *Carya* sp.: Val. Meziříčí (nejpravděpodobněji *Carya ovata* (Mill.) K. Koch)
 kaštanovník setý - *Castanea sativa* Mill.: Lešná
 katalpa trubačovitá - *Catalpa bignonioides* Walt.: Lešná, občas v městské zeleni (např. Rožnov p. R.)
 katalpa vejčitá - *Catalpa ovata* D. Don - vzácně v městské zeleni - Rožnov p. R.
 břestovec jižní - *Celtis australis* L.: Branky (vzácný)
 třešeň ptačí - *Cerasus avium* Mill.: běžně pěstován
 višně chloupkatá převislá - *Cerasus x subhirtella* (Miq.) cv. *Pendula*: Branky
 kdolouvec japonský - *Chaenomeles japonica* (Thunb.) Lindl.: běžně pěstován
 plamének plotní - *Clematis vitalba* L.: Lešná aj.
 dřín obecný - *Cornus mas* L.: v okrese běžná parková dřevina
 líska obecná - *Corylus avellana* L.: v okrese běžná parková dřevina
 líska obecná červenolistá - *Corylus avellana* cv. *Fusco-rubra*: v okrese běžná parková dřevina (např. Lešná, Vsetín aj.)
 líska turecká - *Corylus colurna* L.: Lešná, Rožnov p. R.
 skalník vodorovný - *Cotoneaster horizontalis* Decaisne: poměrně často v městské zeleni
 skalník černoplodý - *Cotoneaster melanocarpus* L.: poměrně často v městské zeleni (např. Vsetín)
 hlohy - *Crataegus* sp. div.: v okrese běžná parková dřevina, např.:
 - hloh popletený - *Crataegus intricata* Lange: Lešná
 - hloh obecný - *Crataegus laevigata* cv. *Paul Scarlet*: Val. Meziříčí, často v městské zeleni (např. Rožnov p. R., Hutisko-Solanec aj.)

- **hloh řapíčekatý** - *Crataegus pedicellata* Sarg.: Lešná, Val. Meziříčí
- **hloh tečkovaný** - *Crataegus punctata*: městská zeleň ve Val. Meziříčí
mochnovce křovité - *Dasyphora fruticosa* (L.) Holub: velmi často v městské zeleni (Rožnov p. R., Val. Meziříčí, Vsetín aj.)
trojpek drsný - *Deutzia scabra* Thunb.: Lešná, Rožnov p. R., Val. Meziříčí
hlošina úzkolistá - *Eleagnus angustifolia* L.: Branky aj. Často také v městské zeleni (např. Rožnov p. R.)
brslen evropský - *Euonymus europaea* L. Branky, Lešná, Krásno aj.
hroznovec hroznatý - *Exochorda racemosa* (Lindl.) Rehd.: Lešná
buk lesní - *Fagus sylvatica* L.: v okrese běžná parková dřevina
buk lesní červenolistý - *Fagus sylvatica* L. cv. *Atropunicea*: Branky, Lešná, Krásno, Rožnov p. R., Hošťálková, Kelč, Vsetín, Liptál
buk lesní převislý - *Fagus sylvatica* cv. *Pendula*: Val. Meziříčí
jasan americký - *Fraxinus americana* L.: městská zeleň v Rožnově p. R.
jasan ztepilý - *Fraxinus excelsior* L.: v okrese běžná parková dřevina
jasan ztepilý převislý - *Fraxinus excelsior* L. cv. *Pendula*: Branky, Kelč, Valašské Meziříčí, Vsetín
jasan pensylvánský žlutolistý - *Fraxinus pennsylvanica* Marsh. cv. *Aucubaefolia*: Val. Meziříčí
dřezovec trojtrnný - *Gleditsia triacanthos* L.: Hošťálková, Kelč, Valašské Meziříčí
nahovětvec kanadský - *Gymnocladus dioica* (L.) K. Koch: Lešná (vzácný)
břečtan popínavý - *Hedera helix* L.: v okrese běžná parková dřevina
ibišek syrský - *Hibiscus syriacus* L.: Choryně
rakytník řešetlakový - *Hippophae rhamnoides* L.: Kelč
hortenzie latnatá - *Hydrangea paniculata* Sieb.: Val. Meziříčí
orešák černý - *Juglans nigra* L.: Branky
cesmína obecná - *Ilex aquifolium* L.: občas v městské zeleni
cesmína Pernyova - *Ilex pernyi* Franch.: zřídka pěstována v městské zeleni, zjištěna na Horní Bečvě
orešák královský - *Juglans regia* L.: Lešná
zákula japonská - *Kerria japonica* Thunb.: poměrně častá dřevina v městské zeleni (např. Rožnov p. R.)
štedřeneц převislý - *Laburnum anagyroides* Medic.: Lešná, Val. Meziříčí
bobkovišeň lékařská - *Laurocerasus officinalis* M. J. Roemer: velmi často v městské zeleni i v parcích
ptačí zob obecný - *Ligustrum vulgare* L.: v okrese běžná parková dřevina
liliovník tulipánokvětý - *Liriodendron tulipifera* L.: Lešná, Rožnov p. R., Val. Meziříčí, Vsetín
liliovník tulipánokvětý pestrolistý - *Liriodendron tulipifera* cv. *Aureo-marginata*: Lešná (velmi vzácný)
zimolez nejvonnější - *Lonicera fragrantissima* Lindl. et Paxton: Choryně
zimolez pýřitý - *Lonicera xylosteum* L.: Lešná
šácholán Soulangeův - *Magnolia x soulangiana* Soul.-Bodin: Lešná, občas v městské zeleni
šácholán tříplátečný - *Magnolia tripetala* L.: Rožnov p. R. (velmi vzácně, jen několik parků na severní Moravě)
mahónie cesmínolistá - *Mabonia aquifolium* (Pursh) Nutt.: občas jako městská zeleň
jablono obecná - *Malus pumila* Mill. cv. *Niedzwetzkyana*: poměrně často v městské zeleni
jablono nachová - *Malus x purpurea* (Barbier) Rehd. cv. *Eleyi*: poměrně často jako městská zeleň (např. Rožnov p. R.)
přisavník pětistý - *Parthenocissus quinquefolia* Planch.: běžně pěstován
korkovník amurský - *Pbellodendron amurense* Rupr.: Vsetín (vzácný)
pustoryl věncový - *Philadelphus coronarius* L.: Branky, Lešná, Rožnov p. R., Val. Meziříčí
pustoryl věncový žlutolistý - *Philadelphus coronarius* cv. *Aurea*: Lešná
tavola kalinolistá - *Physocarpus opulifolius* (L.) Maxim.: Lešná
platan javorolistý - *Platanus x hispanica* Mill. ex Muenchh.: Branky, Lešná, Val. Meziříčí
topol balzámový - *Populus balsamifera* agg.: Branky; městská zeleň ve Viganticích
topol kanadský - *Populus x canadensis* Moench: městská zeleň v Rožnově p. R.
topol šedý - *Populus x canescens* (Ait.) Smith: Lešná, Rožnov p. R., Val. Meziříčí
topol - *Populus* cf. *laurifolia* Ledeb.: Rožnov p. R.
topol černý - *Populus nigra* L.: Branky, Lešná, Val. Meziříčí, Rožnov p. R.
topol vlašský - *Populus nigra* cv. *Italica*: velmi častá dřevina v městské zeleni
topol Simonův - *Populus simonii* Carr.: Branky; městská zeleň ve Val. Meziříčí
pařečhovec jasanolistý - *Pterocarya fraxinifolia* (Lam.) Spach: Lešná
střemcha hroznovitá - *Padus racemosa* Mill.: v okrese běžná parková dřevina
hlohovec šarlatový - *Pyracantha coccinea* Roem.: velmi často v městské zeleni, např. Val. Meziříčí
dub cer - *Quercus cerris* L.: Lešná, Vsetín
dub velkokvětý - *Quercus macranthera* Fisch. et Meyer: Lešná, Val. Meziříčí
dub velkoplodý - *Quercus macrocarpa* Michx.: Vsetín (poměrně vzácný)
dub zimní - *Quercus petraea* (Mattuschka) Lieblein: Lešná aj.
dub letní - *Quercus robur* L.: v okrese běžná parková dřevina
dub letní červenolistý - *Quercus robur* cv. *Atropurpurea*: Lešná (vzácný)
dub letní vzpřímený - *Quercus robur* cv. *Fastigiata*: Branky, Valašské Meziříčí
dub letní hřebeníť - *Quercus robur* cv. *Pectinata*: Rožnov p. R.
dub červený - *Quercus rubra* L.: Val. Meziříčí, Rožnov p. R.
pěnišníky - *Rhododendron* sp. div.: velmi často pěstovány např.:
- **pěnišník americký** - *Rhododendron catawbiense*: Lešná
- **pěnišník žlutý** - *Rhododendron flavum* (Hoffm.) G. Don: Lešná
- **pěnišník japonský** - *Rhododendron japonicum* (Gray) Suring.: Lešná
škumpa orobincová - *Rhus typhina* L.: Lešná, Val. Meziříčí aj., často v městské zeleni
škumpa orobincová stříhanolistá - *Rhus typhina* cv. *Dissecta*: vzácně v městské zeleni - Rožnov p. R.
meruzalka horská - *Ribes alpinum* L.: Lešná, Val. Meziříčí
trnovník smíšený - *Robinia x ambigua* Poir.: Branky (vzácný)
trnovník akát - *Robinia pseudoacacia* L.: v okrese běžná parková dřevina, velmi často i v městské zeleni
ostružiník vonný - *Rubus odoratus* L.: Lešná

ostružiníky - *Rubus* sp. div. (nejčastěji *R. plicatus* aj.): v okrese častá plevelná dřevina
 růže - *Rosa* sp. div. (nejč. *R. canina* aj.): v okrese běžné parkové dřeviny
 vrba bílá - *Salix alba* L.: např. Rožnov p. R.
 vrba jáva - *Salix caprea* L.: Lešná, Val. Meziříčí aj., často v městské zeleni
 vrba křehká - *Salix fragilis* L.: v okrese běžná parková dřevina
 vrba Matsudova - *Salix matsudana* Koidz. cv. Tortuosa: Hošťálková; často v městské zeleni
 vrba nachová - *Salix purpurea* L.: Val. Meziříčí
 vrba hřbitovní - *Salix x sepulcralis* Simk.: Branky, Lešná, často také jako městská zeleň (podobně jako její rodiče: *Salix babylonica* L. a *Salix alba* cv. Tristis)
 bez černý - *Sambucus nigra* L.: běžně pěstován
 bez černý žlutolistý - *Sambucus nigra* cv. Luteo-variegata: Lešná
 bez hroznatý stříhanolistý - *Sambucus racemosa* L. cv. Laciniata: Choryně
 jerlín japonský - *Sophora japonica* L.: Lešná
 jeřábík jeřábolistý - *Sorbaria sorbifolia* (L.) A. Braun: Lešná
 jeřáb ptačí - *Sorbus aucuparia* L.: běžně pěstován
 jeřáb ptačí převislý - *Sorbus aucuparia* cv. Pendula: Branky
 jeřáb prostřední - *Sorbus intermedia* (L.) Crantz: Lešná, Rožnov p. R.
 jeřáb široolistý - *Sorbus latifolia* (Lam.) Pers.: Val. Meziříčí
 jeřáb břek - *Sorbus torminalis* L.: Rožnov p. R.
 tavelník význačný - *Spiraea x arguta* Zabel: občas v městské zeleni (např. Val. Meziříčí)
 tavelník nízký - *Spiraea x bumalda* Burvénich cv. Anthony Waterer: velmi často v městské zeleni (Rožnov p. R., Val. Meziříčí, Vsetín aj.)
 tavelník ožankolistý - *Spiraea chamaedryfolia* L.: Lešná, Val. Meziříčí aj.
 tavelník japonský - *Spiraea japonica* L.: Lešná; občas v městské zeleni
 tavelník Menziesův - *Spiraea menziesii* Hook.: Lešná
 tavelník měkkolistý - *Spiraea mollifolia* Rehd.: Val. Meziříčí
 tavelník vrbovitý - *Spiraea salicifolia* L.: Branky, Lešná, Val. Meziříčí, často také jako městská zeleň
 tavelník van Houtteův - *Spiraea x vanhouttei* (Briot.) Zab.: v okrese běžná parková dřevina, velmi často také v městské zeleni
 klokoč zpeřený - *Staphylea pinnata* L.: Val. Meziříčí
 svída bílá - *Swida alba* (L.) Opiz: Lešná, Val. Meziříčí; často i v městské zeleni (např. Val. Meziříčí, Rožnov p. R.)
 svída bílá pestrolistá - *Swida alba* cv. Argenteo-marginata: Lešná
 svída bílá pestrá - *Swida alba* cv. Sibirica-variegata: Kelč
 svída bílá žlutolistá - *Swida alba* cv. Spaethii: Lešná, často i v městské zeleni
 svída krvavá - *Swida sanguinea* agg.: běžně pěstována
 pámelník bílý - *Symphoricarpos albus* (L.) Blake: Branky, Lešná, Val. Meziříčí, častý v městské zeleni
 šeřík čínský - *Syringa chinensis* Willd.: Lešná
 šeřík obecný - *Syringa vulgaris* L.: v okrese běžná parková dřevina
 lípa srdčitá - *Tilia cordata* Mill.: v okrese běžná parková dřevina
 lípa evropská - *Tilia x europaea* L.: v městské zeleni ve Val. Meziříčí
 lípa pomíjená - *Tilia x neglecta* Spach: zjištěna pouze v městské zeleni v Rožnově p. R. (velmi vzácná)
 lípa řapíkatá - *Tilia petiolaris* DC.: Lešná
 lípa široolistá - *Tilia platyphyllos* Scop.: v okrese běžná parková dřevina
 lípa široolistá stříhanolistá - *Tilia platyphyllos* cv. Laciniata: Lešná (vzácná)
 lípa stříbrná - *Tilia tomentosa* Moench: Val. Meziříčí, občas jako městská zeleň (např. Rožnov p. R.)
 jilm horský - *Ulmus glabra* Huds.: Branky, Lešná, Val. Meziříčí aj.
 jilm horský žlutolistý - *Ulmus glabra* cv. Lutescens: Branky, Val. Meziříčí (městská zeleň)
 jilm horský převislý - *Ulmus glabra* cv. Pendula: Branky, Kelč
 jilm vaz - *Ulmus laevis* Pall.: Lešná
 jilm habrolistý - *Ulmus minor* Huds.: Val. Meziříčí
 kalina obecná - *Viburnum opulus* L.: v okrese běžná parková dřevina
 kalina vráscitolistá - *Viburnum rhytidophyllum* Hemsl.: Choryně aj.
 weigela květnatá - *Weigela florida* (Bunge) A. DC.: Lešná, ale také poměrně často v městské zeleni.

Závěr

Zde uvedený výčet pěstovaných dřevin obsahuje přes 200 taxonů, toto číslo ovšem není konečné a skutečný počet bude mnohem větší. Dosud se nikdo systematicky nezabýval průzkumem dřevin v sídlech okresu (s výjimkou některých parků), takže naše poznatky jsou na tomto poli stále nedostatečné.

19. 2. Chráněné parky

V okrese Vsetín se nachází dvanáct areálů přírodně krajinářských úprav, parků a zahrad, chráněných podle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, a několik významnějších dendrologicky zajímavých ploch veřejné zeleně.

Chráněné parky tvoří nedílnou součást samotné stavební památky a zpravidla bývají využívány shodným způsobem. V naprosté většině se jedná o veřejně přístupné plochy, několik má charakter vyhrazené zeleně u zdravotnického zařízení.

Období zanedbanosti a minimální péče v poválečných letech, lhostejnost či neschopnost nových majitelů zajistit optimální péči byly a jsou příčinou poklesu hodnot dříve cenných parků s bohatým dendrologickým potenciálem. Téměř v každém parku najdeme větší či menší množství introdukovaných dřevin, které si zakladatelé parků přivezli z cest či vysadili na základě zážitků z navštívených jiných parků či zahrad v Evropě.

Dnešní význam těchto cizokrajných dřevin nespočívá pouze v jisté výjimečnosti mezi dřevinami domácími,

v možnostech seznámit se s výraznými druhovými znaky i celoročními proměnami, ale také ve sledování schopnosti růstu často v odlišných klimatických podmínkách, odolnosti a plodnosti, které přineslo důležité poznatky pro praktické uplatnění v sadovnické a krajinářské tvorbě.

Postupně chátrající stav jednotlivých stromů i parků jako celku si dnes vynucuje provádění potřebných úprav - obnov. Tyto obnovy jsou často nepřesně označovány jako rekonstrukce. K celkové rekonstrukci, tedy „návratu k původnímu stavu“, však vzhledem k charakteru živých stavebních prvků a nedostatku peněz se dá dospět velmi obtížně. To, co se zjednodušeně nazývá rekonstrukce, je v podstatě restituce (náhrada) či adaptace (přizpůsobení se novým podmínkám).

Jelikož se jedná o objekty chráněné zákonem č. 20/1987 Sb. o památkové péči, jejich obnova podléhá souhlasu výkonného orgánu Státní památkové péče, kterým je příslušný okresní úřad a jeho referát kultury nebo regionálního rozvoje (v okrese Vsetín je to referát kultury).

Obnovy a zásahy většího rozsahu jsou zhodnoceny a připomínkovány odbornou organizací památkové péče, kterou představuje památkový ústav (pro okres Vsetín je to PÚ v Ostravě).

Zásahy do dřevin vyžadují rovněž tzv. oznamovací povinnost příslušnému orgánu ochrany přírody dle zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody.

Historické parky a zahrady jsou nejen významnými díly lidské dovednosti, umělým útvarům, využívajícím nesmírné

bohatosti a tvárnosti stromu jako přírodního prvku, ale jsou i útočištěm mnoha druhů živočichů a rostlin ohrožených různými civilizačními faktory.

Vyvážená spolupráce sadovníka krajináře a ochránce přírody bez stop netolerance z obou stran může parkům a zahradám - zeleným pomníkům naší historie - jenom prospět.

Přehled chráněných parků a zahrad

A: Historické areály s krajinářskou úpravou:

Branky	4,70 ha	300 m n.m.
Hošťálková	1,00 ha	380 m n.m.
Choryně	4,14 ha	280 m n.m.
Kelč	1,20 ha	340 m n.m.
Lešná	7,19 ha	320 m n.
Liptál	1,25 ha	430 m n.m.
Loučka	1,70 ha	400 m n.m.
Valašské Meziříčí -		
Krásno	6,57 ha	305 m n.m.
Vsetín	1,75 ha	340 m n.m.

B: Novější úpravy - součásti městské zeleně:

Rožnov pod Radhoštěm - bývalý lázeňský park (ochranné pásmo Valašského muzea v přírodě)

Valašské Meziříčí - areál ústavu hluchoněmých z roku 1910
Vsetín - zahrada v mateřské škole z roku 1950

Stromořadí lip u silnice mezi Choryní a Hustopečemi n. Bečvou

Zámecký park Branky

Park v Brankách byl založen pravděpodobně na počátku 18. století za Františka Erasma Lockera z Lockenau. Úpravy parku byly prováděny dle návrhu V. Fuchse zahradníkem Kořínkem v letech 1886 - 1887, kdy se stal majitelem velkostatku Dr. Jan Huber.

Park je nyní provozně rozdělen na dvě části. V části obecní se nachází rybník a letní kino. Sortiment dřevin je nevýrazný, tvoří jej olše a duby a nová kompozičně nevyvážená výsadba. Cennější druhy dřevin najdeme v centrální části parku, který je v užívání léčebny pro děti.

K významným dřevinám patří smrk ztepilý hadí (*Picea abies* cv. *Viminalis*), břestovec jižní (*Celtis australis*), růstové i barevně pestré kultivary domácích dřevin jako jilm horský (*Ulmus glabra* cv. *Pendula*), dub letní (*Quercus robur* cv. *Fastigiata*), převislý jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior* cv. *Pendula*), javor klen (*Acer pseudoplatanus* cv. *Purpurascens*). Solitery tvoří dobře vyvinuté domácí nebo běžnější cizí druhy dřevin např. platan javorolistý (*Platanus acerifolia*), dub letní (*Quercus robur*), lípa srdčitá (*Tilia cordata*), modřín opadavý (*Larix decidua*), javor klen (*Acer pseudoplatanus*), smrk ztepilý (*Picea abies*), a buk červenolistý (*Fagus sylvatica* cv. *Atropunicea*).

Po letech zanedbávání péče se nyní přistoupilo k obnově parku. Na nutné probírky porostu a ošetření stromů navazují terénní úpravy a výsadby. Projektovou dokumentaci zpracovaly I. Janíková, Z. Klečková a p. Vítová v roce 1994, práce provádí Český svaz ochránců přírody Valašské Meziříčí a firma Strom servis z Valašského Meziříčí.

Zámecký park Hošťálková

Poměrně nevýrazný areál s volnou výsadbou byl pravděpodobně založen u typicky venkovského sídla koncem 19. století.

Park byl donedávna součástí veřejné zeleně a sloužil různým kulturním akcím. Nyní je provedena částečná obnova a areál je veřejnosti zpravidla uzavřen.

K významnějším dřevinám parku patří dřezovec trojtrnný (*Gleditsia triacanthos*), červenolistá forma buku lesního (*Fagus sylvatica* cv. *Atropunicea*), dub zimní (*Quercus petraea*), stříbrný smrk pichlavý (*Picea pungens* cv. *Argentea*), smrk ztepilý (*Picea abies*) a tis červený (*Taxus baccata*).

Jeden z největších habrů ve střední Evropě - zámecký park Lešná

Zámecký park Choryně

Park obklopuje menší renesanční zámek z roku 1573, který byl v 19. století přestavěn.

Nyní se zde nacházejí především užitkové plochy (zahrada, sad), pouze v blízkosti zámku jsou dřeviny pocházející z výsadeb nedávné doby. Pravděpodobně na místě dnešní zelinářské zahrady se mohla rozkládat pravidelná zahrada. Sortiment dřevin je poměrně běžný, pestřejší jsou keřové podsadby. Zámecký park slouží jako vyhrazená plocha pro potřeby charitativního církevního domova. Zámek s areálem a kostelem tvoří výraznou dominantu obce.

Zámecký park Kelč

Nejbližší plochu u zámku zaplňují skleníky v místech, kde se mohla snad vyskytovat pravidelnější úprava. V protisvahu se nachází zajímavá volná výsadba s několika cennějšími dřevinami. Mezi významnější druhy patří jedle stejnobarvá (*Abies concolor*), borovice těžká (*Pinus ponderosa*), různé růstové a barevné kultivary cypřišů, jalovců a smrků, červenolistý buk lesní (*Fagus sylvatica* cv. *Atropunicea*), převislý jasan (*Fraxinus excelsior* cv. *Pendula*), pajasan žláznatý (*Ailanthus altissima*), barevné javory (*Acer negundo* cv. *Aureovariegatum*, *Acer rubrum*) a pestrý sortiment keřů.

Zámecký park Lešná

Kompozičně a dendrologicky nejvýznamnější park v okrese se řadí k nejcennějším na území severní Moravy. Původní okrasná zahrada byla založena pravděpodobně v polovině 18. století v okolí barokního zámku, přestavěného z tvrze. V 1. polovině 19. století byl zrušen hospodářský dvůr a na jeho místě byl v letech 1830 - 1870 založen přírodně krajinářský park, kdy panství vlastnil Jiří Bees a další majitelé.

V 90. letech 19. století se zvelebováním a doplňováním sortimentu intenzivně zabývali Kinští, zejména Filip Kinský. Park byl rozšířen o oboru a doplněn zahradnictvím se třemi skleníky, ovocnou školkou a v roce 1894 novým vodovodem, kašnou s vodotryskem, tenisovým hřištěm a kuželnou.

Přes různé uživatelské a pěstitelské peripetie po 2. světové válce patří stále k nejbohatším parkům. V roce 1984 byla zpracována projektová dokumentace obnovy (Ing. Teterová) a od této doby se postupně uskutečňují její záměry. Jedním z cílů je zachování bohatého, i když bohužel ne dobového sortimentu dřevin. K nejvýznamnějším dřevinám parku patří cypřišek nutkajský (*Chamaecyparis nootkatensis* cv. *Glauca*), cypřišek hrachonosný (*Chamaecyparis pisifera* cv. *Squarrosa sulphurea*), borovice limba (*Pinus cembra*), borovice blatka (*Pinus uncinata*), borovice černá (*Pinus nigra* var. *austriaca*), jedlovec kanadský (*Tsuga canadensis*), z listnáčů mohutný habr obecný (*Carpinus betulus*), buk červenolistý (*Fagus sylvatica* cv. *Atropunicea*), nahovětvec kanadský (*Gymnocladus dioica*), liliovník tulipánokvětý (*Liriodendron tulipifera* cv. *Aureomarginatum*), červenolistý dub letní (*Quercus robur* cv. *Atropunicea*), líska turecká (*Corylus colurna*), pestrolistý javor mléc (*Acer platanoides* cv. *Leopoldii*), platan javorolistý (*Platanus x acerifolia*), pterokarye jasanolistá (*Pterocarya fraxinifolia*), lípa řapíkatá (*Tilia petiolaris*), šacholan Soulangeův (*Magnolia x souangeana*), jedlý kaštan (*Castanea sativa*) a pestrý sortiment keřů např. hroznovec hroznatý (*Exochorda racemosa*), sazaník květnatý (*Calycanthus floridus*) a množství rododendronů a azalek.

Zámecký park Liptál

Torzo zámeckého parku dnes představuje nejbližší okolí zámku. Na ploše bývalého parku se dnes bohužel nacházejí stavby věnované kulturním, sportovním a hospodářským aktivitám (fotbalové hřiště, dřevovýroba aj.). Původní návrh parku zpracoval Maxmilián Erras pro hraběte Jana Karla Stomma v letech 1822 - 1823. Z bohaté dendrologické sbírky se do dnešní doby zachovala nepatrná část.

Významnými solitery jsou buk lesní (*Fagus sylvatica* cv. *Atropunicea*), jilm habrolistý (*Ulmus carpiniifolia*), smrk ztepilý (*Picea abies*), lípa srdčitá (*Tilia cordata*), dřín obecný (*Cornus mas*), z novějších výsadeb hadí smrk (*Picea abies* cv. *Viminalis*).

Zámecký park Loučka

Nynější přírodně krajinářská úprava pochází pravděpodobně z 2. poloviny 19. století. Součástí parku byla užitková zahrada a sad.

Poměrně dosti zanedbaný park byl po navrácení T. Baťovi obnoven v roce 1996 podle projektu Ing. Krátkého (Fa Landy).

Mezi nejvýznamnější dřeviny patří červenolistý buk (*Fagus sylvatica* cv. *Atropunicea*), platan javorolistý (*Platanus x acerifolia*), jedlovec kanadský (*Tsuga canadensis*), červenolistý javor klen (*Acer pseudoplatanus* cv. *Purpurascens*), javor cukrový (*Acer saccharum*), borovice vejmutovka (*Pinus strobus*), jírovec drobnokvětý (*Aesculus parviflora*), douglaska tisolistá (*Pseudotsuga taxifolia*), dřín obecný (*Cornus mas*).

Zámecký park Valašské Meziříčí - Krásno

Počátek zámeckého parku spadá do konce 18. a počátku 19. století, kdy byl založen u zámku hraběte Františka Josefa Žerotína ozdobný a okrasný sad, později v roce 1822 doplněn oranžérií. Za hraběte Eugena Kinského po přestavbě zámku v roce 1854 byl založen přírodně krajinářský park tvořící se zámkem a kostelem centrum obce.

Park byl před několika desetiletími silně poškozen stavbou amfiteátru a rovněž i dnešní péče o něj není ještě optimální.

Nachází se zde několik cennějších dřevin např. jinan dvoulaločný (*Ginkgo biloba*), smrk východní (*Picea orientalis*), borovice limba (*Pinus cembra*), stříhanolistý javor mléč (*Acer platanoides* cv. *Palmatifidum*), žlutopestrý javor klen (*Acer platanoides* cv. *Costorphenense* a *Acer pseudo-platanus* cv. *Leopoldii*), ořechovec (*Carya ovata*, *Carya glabra* var. *microcarpa*), červenolistý buk (*Fagus sylvatica* cv. *Atropunicea*), dub velkokvětý (*Quercus macranthera*), dřezovec trojtrnný (*Gleditsia triacanthos*), liliovník tulipánokvětý (*Liriodendron tulipifera*), platan javorolistý (*Platanus acerifolia*).

Zámecký park Vsetín

Nynější úprava parku pochází z poloviny 19. století, kdy na místě hřbitova a tržiště byla v letech 1833 - 1835 provedena obnova částečně starších úprav.

Pro svou rozlohu a kompozicí býval vhodněji označován jako panská zahrada a zasahoval i do spodní části pod svahem za Bečvou (v okolí rybníčku), rovněž se rozkládal i na místě dnešního fotbalového hřiště.

K významnějším dřevinám patří převislý jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior* cv. *Pendula*), korkovník amurský (*Phellodendron amurense*), liliovník tulipánokvětý (*Liriodendron tulipifera*), dub zimní (*Quercus petraea*), borovice limba (*Pinus cembra*), červenolistý a převislý buk lesní (*Fagus sylvatica* cv. *Atropunicea*, *Fagus sylvatica* cv. *Pendula*), šácholan příšpicatělý (*Magnolia acuminata*), ořešák černý (*Juglans nigra*), dub velkokvětý (*Quercus macranthera*) a lípa srdčitá (*Tilia cordata*).

Městský park v Rožnově pod Radhoštěm

Část městského parku v Rožnově p. R. tvoří ochranné pásmo národní kulturní památky a národní přírodní památky - Valašského muzea v přírodě. Park byl založen zároveň s léčebným ústavem v roce 1820 hraběcím ředitelem Rožnovského panství Josefem Drobníkem. Později byl rozšířen až do míst, kde je dnes Valašské muzeum v přírodě. V současnosti zde roste cenný šácholán tříplátečný (*Magnolia tripetala*), význačný svými velkými listy a květy, dále balzámový topol (nejspíše topol vavřínový, *Populus laurifolia*) a stříhanolistý javor stříbrný (*Acer saccharinum* cv. *Wieri*). V minulých letech prodělal park obnovu, při němž bohužel byla skácena většina bříz papírodárných (*Betula papyrifera*) a byl nově osázen běžnějšími taxony jako např. jedlí stejnobarvou (*Abies concolor*), smrkem pichlavým (*Picea pungens*), douglaskou tisolistou (*Pseudotsuga menziesii*) atd. U Společenského domu rostou dále jinan dvoulaločný (*Ginkgo biloba*), borovice limba (*Pinus cembra*), cypřišek hrachonosný (*Chamaecyparis pisifera* cv. *Filifera Aurea*), liliovník tulipánokvětý (*Liriodendron tulipifera*).

Závěr

Sortiment parků chráněných i volných součástí městské zeleně je velmi pestrý, i když zub času a přirozené nároky na plochu časem tento mnohdy sbírkový charakter setřely. Obnovy parků vyžadují zachování, často i vytvoření nových kompozičních vztahů a bohatost sortimentu, s potřebným ošetřením starých cenných stromů a vysazováním nových kultivarů a forem dřevin.

Zámecké parky a zahrady stejně jako větší plochy městské zeleně musí mít možnost zestárnout a tak dalším generacím ukázat snažení zahradníků. Dosud byly většinou respektovány a uchráněny brutálních zásahů nejrůznějších autorů přímých a jednoduchých návrhů, zejména tras inženýrských sítí.

Park u zámku Kinských ve Valašském Meziříčí

